

„EDINOST“
Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob torekih, četrtekih in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za eno mesec . f. 1.—, izven Avstrije f. 1.50 za tri mesece . . . 3.— „ „ 4.50 za pol leta . . . 6.— „ „ 9.— za vse leto . . . 12.— „ „ 18.— Naročnine se plačujejo naprej na naročbo brez priložne naročnine se sprava ne ozira. Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 nč., izven Trsta po 4 nč.

EDINOST

Oglaš se računa po tarifu v petitu; za naslove s debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnine, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo ulica Molino picolo št. 3, II. nadst. Naročnine in oglase je plačevati loco Trst. Odprte reklame cije se proste poštne.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„Edinost je moč“.

Istrskemu kmetovalcu v prevdarek.

Na Pomjanščini, dne 14. julija 1897.

Gospod urednik! Zadnje čase pišete jako pesimistično o našem položaju na Primorskem. In ne zastonj, kajti brutalnost italijanskih nasprotnikov presega že vse meje; postopajo namreč se Slovani uprav na nečuten način. Seveda, kedor jih pozna, dobro ve, da imajo za to svoje gotove vzroke. Italijani so upali za gotovo, da dobojo na Primorskem vse mandate v svoje roke, razun dveh ali treh. A vsaj za jednega so se prevarili silno. Od tod toli jeze v njihovem taboru, da si naši volilci niso zakrivili drugega, nego da so volili po svoji svobodni volji in želji. Uprav tega pa ne dopušča italijanski nasprotniki, kajti pri njih je terorizem doma, to je njihovo poglavito orožje. Gorje mu, kdor se jim ne ukloni!

Res je, da so deloma minuli nemiri v posamičnih krajih. Sicer pa, saj ste čuli, da so nemire provzročali le Slovani! Italijani so pa baje nastopali le posamično, in še takrat napadeni (!?). Nekdo je videl celo posamičnih dečkov, ki so zagнали sem pa tje kak kamen na nemirne slovenske mladeniče. Pa kaj naj bi storil deček, tudi če je že preko 20 let! To so bile le igrače, ker tako ni bil obsojen nikdo iz Kopra? Kdo drugi, nego pripravniki v Kopru so sami provzročili nemire? To nam najbolje spričuje dejstvo, da je bilo toli pripravnikov obsojenih!

Gospod ravnatelj Markelj bode menda silno vesel, da je toli pripravnikov prišlo v ječe! Kaj ne, ljubljanski slovenski profesorji bi storili vse drugače, nego so njihovi kolegi storili v Kopru! Tam ni bil nihče izključen, a v Kopru toli krivih zaprtih — no, hoteli smo reči drugače. Razumete me cenjeni čitatelji! Da se v resnici zgodi tako, mislila je za gotovo italijanska gospóda in njihove podrepnice v Kopru.

Seveda, nedeljskih plačanih razgrajčev niso videli gospodje; onih, ki so uprizarjali nemire za

25 nč. na dan, ali za žganje. Sicer je pa vse nekako pomirila ta neznosna vročina; o napadih se ne čuje več, najbrže zato ne, ker gospodje ne plačajo več. Celo zadnja veselica „Lege Nazionale“ v Kopru se jim je izjalovila, kajti udeležnikov je bilo nepričakovano — malo, tako, da morajo baje računati z zgubo.

Tudi zborovanje polit. društva italijanskega se ni prav obneslo v Kopru, prišlo je do nezbiranja, ker je bilo prevroče v eksaltiranih glavah. Bodemo videli v drugič kaj bolj absurdnega in nespametnega, ker pametnega itak ne pričakujemo od takih ljudi. Ker Italijani niso dosegli ničesar na ta način, ali vsaj dovoljnih uspehov ne, tedaj so napeli druge strune. Ljudstvo hočejo materijelno uničiti polagoma. Zato so si ustanovili v Trstu nekako posojilnico „Banca agricola“, kjer baje dobo vsakdo lahko posojilo za nizke obresti. Lepo in človekoljubno delo, a na videz! V resnici pa preti našemu prostemu ljudstvu velika nevarnost, katero kaj dobro podpira slaba letina vsako leto. Istrski kmet, večinoma vinogradnik, je že tako zgubil svoj zaslužek, ker ne bode imel več vina za prodajo. Kmetija, ki mu ne donša niti za vsakoletne davke, propada, ker je deloma zadolžena, in sedaj mu stoji za hrbtom še italijanski priljubljenec, ki mu kar usiljuje lepo posojilo! E, kedo bi si ne izposodil vsaj toliko, da poravnava dolgove z večimi obrestmi? Tako utegne misliti sicer dober človek in predno se zave, se je že ujel za vselej!

Tako eden, tako drugi, in tema bodo sledili še mnogi. Po Istri pa je že vsled tega velika nevarnost, ker je ljudstvo po največ zadolženo pri istih italijanskih nasprotnikih, ki so sedaj zasnovali to posojilnico. Kmetovalec plačuje nasprotnikom precej visoke obresti, ako ne plačuje redno, se obresti kapitalizujejo; in z obrestmi je žalibog čisto zatal silno! Terjal ga ni navadno nihče; le pred volitvami dobiva kako pretilno pismo, katero ga pozivlja italijanski upnik le zato, da prisili

voljstvo radi dobro pogojene naloge — drugega nič!

Zvonec je zazvonil, kliče k nadaljevanju dela, in kakor vsaki drugi dan, tako se je tudi danes Risler vrnil k svojim risarijam. Čez malo časa pa je zopet prišel doli; vest ga je vendar bolj ganila, nego je hotel pokazati. Begal je po vrtu, večkrat prišel mimo blaginjkovega okna ter se očetu Planusu tužno nasmejal skozi ograjo.

„Kaj mu je neki?“ se je povpraševal starec. „Kaj neki hoče od mene?“

Ko se je znočilo slednjič in je Planus hotel zapreti pisarno, predrznul se je Risler pristopiti in ga nagovoriti: „Planus, stari prijatelj, jaz bi rad...“ Za trenotje je umolknil. „Poprosil bi te, da mi bi dal tisto pismo... saj se spominjaš?... malo pismo in zavitek...“

Žiga ga je pogledal strmé; v svoji brezskrbnosti si je domišljeval, da Risler ne misli več na Sidnijo, da jo je pozabil popolnoma.

„Kaj?... ti bi hotel?...“

„No, da... mislim, da sem to pošteno zaslužil in da smem slednjič misliti tudi na-se, ko sem toliko časa mislil samo na druge.“

„Prav praviš!“ je odgovoril Planus. „Čuj torej, kaj storiva. Pismo in zavitek imam doma, v Montrougeu. V Palais-Royalu lahko skupaj jeva, kakor svoje dni — se li spominjaš? — jaz bodem

dolžnika na volišče za svojo stranko. Kadar je velil „prav“ ali „bravo“, potem se zopet ne zmeni nihče zanj.

Kakor je italijanska gospóda vedno, pred volitvami in med volitvami, terorizovala svoje dolžnike, tako jih bode gotovo silila sedaj vzeti posojilo v njihovi posojilnici. Prekanjeni italijanski lisjak imel bode na ta način dvojen dobiček: svoj kapital lahko dobi povrnjenega z vsemi zastalimi obrestmi, a na drugi strani pa še bolj priklene na svojo stranko nevednega kmetiča, ki je mislil, da se je rešil iz krempljev nasprotnikov. Tako si najpopred Italijani privežejo svoje zveste pripadnike k svojim jaslom, a med tem bodo lovili tudi druge.

Zato bodo že skrbeli njihovi agentje. Pridobivati si vedno več pristašev, ki bodo moralčno prisiljeni vselej voliti z italijansko stranko, to je prvi namen italijanske posojilnice „Banca agricola“. Toda to še ni edini namen tega zavoda. Italijanska gospóda nikakor niso toli idealni v svojih namenih, da bi kar tako, brez vsake materijalne koristi, ustanovljali posojilnice in trosili denar. Žalibog, da je velika večina istrskih ljudi med slabimi plačevalci. Da je tako, krivi so Italijani, ker so tudi na ta način demoralizovali ljudstvo edino le zaradi volitev. Posojevali so namreč silno radi, a tudi čakali na obresti ali kapital. Tako je kmet zlezal v dolg do grla — zgubljen je bil. Od tistega trenutka ga gonijo na volišče kakor nemo žival. Temu načinu se je nekako privadilo ljudstvo; saj pripoznava samo, da so mnogi zato zlezli tako v dolgove, ker jih niso terjali pravočasno. In za to slabo stran istrskega ljudstva znajo predobro italijanski gospodje. In uprav zato so si ustanovili za nas nepotrebni denarni zavod „Banca agricola“. Lahko rečemo, da je to nekak začetek uganjanja tako imenovanih kolonov! Kajti gotovo je, da vsaj dobra polovica dolžnikov nove posojilnice ne bode plačevala vsakoletnih obrestij. Mnoge tudi terjal ne bode nihče, in sicer s posebnim namenom ne, ki naj ostane t a j e n d o l ž n i k o m. (Zvršetek pr.)

gostitelj in tvojo svetinjo proslaviva s steklenico zapečatenega... kakega finega. Potem pojdeš z menoj v Montrouge, izročim ti tvoje stvari, in ako ti bode prepozno iti domov, pripravi ti gospodičina Planusova, moja sestra, posteljo in lahko spiš pri nas. Prijetno je bivati tam zunaj... kakor na kmetih. Jutri zjutraj pa se ob sedmih s prvim omnibusom odpeljeva v tvornico. Pojdi, rojak, razveseli me! Sicer moram misliti, da si še vedno hud na starega Žigo...“

Risler je privolil; do tega mu ni bilo dosti, da bi proslavil svojo svetinjo, pač pa da bi par ur prej dobil v last malo pismo, katero citati je zaslužil pošteno.

Moral se je obleči; to je bil nenavaden dogodek, kajti že pol leta je neprestano nosil svoj delavski jopič. Vsa tvornica se je razburila in gospej Fromentovi so takoj poročili: „Madame... madame... gospod Risler pojde ven!“

Klara je gledala za njim skozi okno, in njegova visoka, od tuge upognjena postava, ki se je težko opirala ob Žigovo roko, je napravila nanjo globok, čuden, nepozaben utis. — Na cesti so pozdravljali Rislerja zanimanjem od vseh strani; vsaki prijazen „dober dan“ mu je ogrel srce — trebalo mu je naklonjenosti; a ropotanje vozov ga je mamilo.

(Pride še.)

PODLISTEK

Fromont mlajši & Risler starši.

148

ROMAN.

— Francoski spisal Alphonse Daudet, preložil Al. B. —

Tudi Risler je delal neumorno. Povračujoče se blagostanje ni kar nič izpremenilo njegovega samotnega življenja; prej ko slej se je moral dvigati ropot njegove tiskalnice do najvišega podstrešnega okna v hiši, ako ga je hotel doseči, in nič manj ni bil zmeren, nič manj molčeč nego poprej. Nekega dne pa se je razglasilo po tvornici, da je bil jeden izvod tiskalnice na veliki razstavi v Manchesteru venčan zlato svetinjo in da je s tem dobil tako rekoč oficijelno potrdilo svoje vrednosti. Madame Georges je Rislerja, ko je bil čas za zajutrek, poklicala na vrt, da mu sama naznani to dobro novico.

Ponosen usmev mu je zasijal na mračnem, postaranem obrazu; nečimernost iznajditelja, zavest uspeha, posebno pa trdna nada, da je sijajno zopet popravil nesrečo, v katero je pahnila tvrdko njegova žena, vse to ga je za trenotje delalo v resnici srečnega; stisnil je Klari roke ter mrmral kakor v starih boljših dneh: „Tako sem srečen... tako srečen!“

A vendar — kako drugače so zvenele te besede! brez vznosa, brez nade, samo zado-

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 15. julija 1897.

Ali se ne upajo? Včeraj je imel svojo sejo občinski zastop v Gradcu. Na pritisk od nemško-nacionalne strani, da bi tudi občina graška odpovedala izvrševanje poslov prenešenega dalokroga, je izjavil župan, da občina tega ne more storiti vsled zakonito veljavnih določil. Potem pa so gospodje vendarle storili svojo nemško-nacionalno-obstrukcionistiško-neavstrijsko dolžnost. Vsprejeli so namreč dve resoluciji v obrambo onih, ki so v Hebu zasramovali državno avtoriteto pluvaje v obraz državnim organom. O ta nemška „Gemeinbürgschaft“, ki je zmožna — vsega!

Iz Belegagrada zatrjujejo, da so neosnovane vse vesti, ki so se bile raznesle o mobilizaciji srbske vojske.

Ali izda kaj? Iz Carigrada javljajo, da vsi odgovori, došli sultanu od raznih vladarjev, svetujejo istemu popolno zaresnostjo, naj odneha ob vprašanju uravnave meje. — Cesar Viljem da je odgovoril, da njega vlada še enkrat prouči zahteve sultanove. — Veliko ostreje da se je izjavil car Nikolaj. Le-ta je zagrozil baje sultanu, da pride do represalij v Mali Aziji, ako Turčija skoro ne ostavi Tesalije. Sultanu se je menda zdelo, da vendar ni kar tako, da bi človek uganjal svoje „špase“ s tako silo, kakoršna je Rusija in je odgovoril modro, da on se svoje strani rad ustreže zahtevi carja Nikolaja. Toda na visoki porti so prefrigani ljudje, da si vedno drže odprta jedra vrata, skozi katera morajo zbežati, da jim je potem mogoče storiti, kar hočejo oni. Tako je tudi v tem slučaju pristavil sultan modro, da odklanja vsako odgovornost za posledice, ki bi utegnile nastati, ako Turčija popolnoma ostavi Tesalijo. Iz turškega prevedeno na slovenski se glasi to: jaz sultan zaukažem — ako že tako hočete — svoji vojski, toda vojska se najbrže upre mojemu ukazu in jaz, sultan, bom — jako zadovoljen žnje uporom. Saj je že poznana ta dvojna igra turške diplomacije: ob zeleni mizi delajo obljube, za hrbtom, po stranskih potih pa sami skrbje za to, da se ne morejo izpolniti te obljube. Tako dvomno igro igrata tudi sedaj z Evropo sultan in njegova visoka porta.

V potolaženje plašljivih duhov pridodaje korespondenčni urad, da med ljudstvom ni opaziti dosedaj nikakega gibanja, le uradniki, častniki in duhovščina da se protivijo ostavljenju Tesalije. Vsa agitacija pa da izhaja le od navadnih spletkarjev. Kje pa da je iskati teh spletkarjev, tega ne pove korespondenčni urad. Teh spletkarjev je iskati po naših nazorih le med turškimi velikaši; v tem dejstvu tiči zapreka, da po skoro dvamesečnih pogajanjih še vedno ne vemo, kedaj se sklene in da-li se — to je najbitkeje — sploh sklene mir?!

Prašenje je torej še vedno odprto, da-li kaj izdā pritisk od strani vladarjev?

Različne vesti.

Občni zbor pol. društva „Edinost“, se bode vršil prihodnjo nedeljo po nastopnem dnevnem redu: Nagovor predsednika, poročilo tajnika, poročilo blagajnika, poročilo pregledovalcev računov, poročilo poslancev o položaju, eventualni predlogi in nasveti, volitev novega odbora. — Opozarjamo, da se zborovanje prične ob 9. uri in ne ob 10. kakor je bilo objavljeno prvotno.

Mestni svet tržaški je imel sinoči svojo sedemnajsto javno sejo, v kateri so se gospoda proslavili zopet pojavom, ki priča, da so ze zgubili vso razsodnost. Prosimo čitatelje naj le prečitajo notico, ki jo priobčujemo nižje doli pod naslovom „skrajna srditost“. Gospoda Spadoni in družba so dospeli že res do skrajne meje. Oni ne poznajo več nikakih ozirov kakor bi hoteli reči: Sedaj smo mi na krmilu, za nami pa pride, kar hoče: za nami vesoljni potop. Tako divjanje se obsoja že samo po sebi.

Seji je predsedoval župan Domperi. Med ulogami je bila tudi jedna, katero več prebivalcev ulic Rossetti in Chiozza pozivlja občinski zastop, naj sodno postopa zoper vodovodno družbo „Aurisia“, ker ista baje ne spoľnjuje svojih obvez.

Prvi se je oglašil za besedo svet. Ivan Goriup reki: „V jedni zadnjih sej je rekel jeden svetovalec-poslanec, da okolica plačuje občini na davkih le svoto 5000 gld. S tem je pokazal, da čisto nič ne pozna naših odnošajev. Pred

par dnevi pa je v jednom tržaških listov ta svota narasla na 35.000 gld. Toda dotični list je pripomnil, da samo bolniški stroški za okolico znašajo 88.000 gld. Ta številka se mi vidi istotako malo točna, kakor ona gosp. svetovalca Cambona. Dotični list naj ne prezre, da občina zahteva povračilo bolniških stroškov od vseh, izvzemši le one, ki so upisani med ubožce. Da se preprečijo take izjave, ki napravljajo mučen utis po vsej okolici, prosim prejasnega gospoda župana, da bi zaukazal statističnemu anagrafičnemu uradu, ali pa mestnemu knjigovodstvu, ali kateremusibodi mestnemu organu, da izdela natančno tabelo o vseh dohodkih, prihajajočih občini iz okolice toliko na direktnih kolikor na indirektnih davkih, in istotako o stroških, ki jih pokriva občina za okolico?“

Gosp. župan je pripomnil, da poizve na dotičnih uradih, da-li bode mogel ustreči želji Goriupovi.

Na to je sledil izbruh Spadonijev zoper občinski zastop ljubljanski, o katerem govorimo na drugem mestu.

Radovednosti gosp. Spadonija, ki je v poznanem liberalnem mišljenju svojem klical vladni aparat na pomoč, ni mu mogel vstreči g. župan. Pripoznati je moral, da ve o stvari le toliko, kolikor je izvedel iz časopisov. Tudi to mu ni znano, da-li je vlada kaj ukrenila v tej stvari.

Precej ostro je odgovoril Spadoniju vladni zastopnik vitez Schwarz, ki je odločno protestoval proti temu, da si svetovalec Spadoni — na podlagi časniških vesti, ki niso potrjene od nobene strani — prisvaja pravico nadzorstva nad postopanjem vlade, ko vendar taka pravica nikakor ne pristaja občinskemu zastopu. V kolikor pa je Spadoni dolžil vlado pristranosti, je tako obdolževanje brez vsake podlage in je mora zavrniti najodločneje. (Gospod zastopnik vlade je imel gotovo vso pravico na svoji strani: Italijani prav gotovo nimajo niti sence pravice, da bi se pritoževali o pristranosti vlade njim na škodo. Saj vlada ni kriva, ako mestni zastop tržaški dela včasih sklepov, katere mora zaustaviti vlada, ako se noče izpostaviti očitaniu, da pasivno gleda kršenje mestnega štatuta in državnih temeljnih zakonov. Op. ured.)

Svet. Bratos je hotel vedeti, da-li se je ukrenilo kaj v pomoč udovi in sirotam Segulin, katerih oče ozir. mož je našel smrt na delu v mestni plinarni? Bratos se je izjavil zadovoljnega z dobljenimi pojasnili. — Poročilo odseka za preskrbljevanje z vodo, priporoča, da je preiti na dnevni red preko vseh načrtov in da je dovoliti izredni kredit 30.000 gld. za podaljšanje že obstoječega rova vodovoda od sv. Ivana za 640 metrov. Ta predloga sta se vsprejela brez razprave. — Za izdelanje podrobnega načrta za vodovod Bistrica-Reka se je sklenilo, da se to delo poveri izkušeni strokovnjaški kapaciteti, kateri je prisoditi primerno plačilo. Značilno pa je, da je padel predlog svet. Gairingerja, da je razpisati natečaj za nameščenje takega tehnika. Je gotovo že izbran koji Benjaminček. In tako ne pridemo nikdar iz samih študij, načrtov in kreditov. Med tem pa Aurisina pridno — ne spoľnjuje svojih obveznosti. Slednji so sklenili na predlog šolskega odseka, da se na šoli v mestni ubožnici zasnuje nov razred in sta se dovolila izredna kredita 500 gld. in 110 gld. za nabavo šolskih klopj. Storili so se še nekateri drugi za nas nevažni sklepi in potem se je zaključila seja.

Skrajna srditost. „Ako hočete imeti spis slovenski, pojdite v Ljubljano!“ „Ako hočete, da se govori z vami slovenski, pojdite v Ljubljano!“ — Tako se odgovarja nam Slovencem, domačinom na tržaškem ozemlju, ako hočemo govoriti v svojem materinem jeziku z ljudmi, ki imajo sedaj prvo besedo, ki ukazujejo v Trstu. Tako je; žalostno ali resnično. Niti svojih državnih dolžnosti ne moremo izpolnjevati v svojem jeziku, marveč bi se še morali posebe učiti italijanščine, ako hočemo razumeti, kaj hoče od nas klika tržaška. To je tako, kakor bi že tičali doli kje sredi blažene Italije, kjer se smelo uraduje samo italijanski in ne na tleh avstrijskih, kjer imajo vse veljavne narodnosti pravico do zahtevanja, da se govori žnjimi po uradih v njihovim materinem jeziku. Vse drugače bi seveda hila, ako bi bili primorani izvestni krogi

da so pravični nasproti večini prebivalstva v deželi! Tako pa smatrajo Trst s Primorjem vred že za resnično italijansko last in predrzno presirajo vse drugo, tako drzno, kakor bi znali, da obvelja njihovo. Sad njihove predrznosti pa ne dozoreva dovolj hitro, Slovenci se nočejo potujčiti, se nočejo udati sebični éri in zahtevajo, kar jim gre, — še več! Zatiirani Slovenci Primorja imajo svoje brate v središču domovine, ki čutijo z njimi, ki čuvajo nad nesrečnimi. To vzbuja srd med zatiiranci, to vzbuja njihovo jezo, da se še nahaja kdo, ki nas hoče ščititi, braniti pred pogibeljo, s katero nam preté nasprotniki. Draži jih, da nismo osameli brez brambe, da bi nas mogli streti kar najhitreje. Zato bluvajo ogenj in žveplo na slovensko Ljubljano, kadar ona dvigne v našo bran, našo pomoč, svojo dobrotljivo roko. Zato besné tudi sedaj, ko se je Ljubljana v svojem čutečem srcu spomnila naših nesrečnih okoličanskih sirot in jim pomnila košček kruha. Tako skrajno nečloveški so, da bi želeli, da žene in otroci zaprtih okoličanov poginejo glada in bi jim ne smel pomagati nikdo!

Takim pojavom skrajne srditosti so se proslavili mestni „očetje“ v sinočni seji mestnega sveta. Glasnik te skrajne nestrpnosti je bil kričoč Spadoni, reki, da se mu je zdela naravnost neverjetna vest, da je municipij ljubljanski — zaželene prestolnice kraljestva vseslovenskega — daroval svoto 200 gld. (Svet. Ivan Goriup: Ne, 250 l) namišljenim „žrtvam italijanskega terorizma“ v okolici tržaški, v resnici pa krivcem vandalskih činov proti stvarem, in činovl nasilja proti osebam; torej ljudem, katerim je že zastopnik zakona pritisnil pečat sramote. Govornik bi rad vedel, da-li je temu sklepu obč. zastopa ljubljanskega sledil kak epilog; rad bi vedel, da-li je vlada tudi proti temu občinskemu zastopu nastopila tako strogo, kakor rada nastopa proti tržaškemu zastavljenji njega sklepov? Ali je vlada razpustila mestni svet ljubljanski, ali pa vsaj zaustavila izvršenje dotičnega sklepa. Najbolj pa nam kaže nizko mišljenje teh srditežev izjava Spadonijeva, da teh 250 gld. so najbrže obresti za ono svoto, ki jo je svojedobno — sledé boleštni sentimentalnosti — podaril Trst mestu ljubljanskemu! To je nizko, to je podlo. V očigled strašni katastrofi, ki je zadela Ljubljano, sta utihnila strast in sovražstvo in le človečnost je stopila v veljavo. Nikdo ni povpraševal, da-li žive v Ljubljani Nemci ali Slovenci, ampak vsakdo je mislil le na to, da žive tam — ljudje, katere je zadela strašna nesreča. In gotovo ni prišlo in gotovo tudi ne pride na misel, da bi očitai, ako je kaj pomagal, ako je storil svojo dolžnost v tistih trenutkih bede in groze. Tako je povsodi, kjer prebivajo ljudje, čutečim človeškim srcem v sebi! Le v Trstu delajo izjemo. Ni jim v čast to!

Na kratko: gosp. Spadoni je hotel dokazati, da se je mestni zastop ljubljanski izjavil solidarnega z vandali, da se je identifikoval z vandalskimi čini. Taka trditev je tako smela in drzna, da jo je mogel izustiti le jeden kričoč — Spadoni! Rečeni mestni zastop se ni nimalo identifikoval z vandalskimi čini, ampak izvršil je le čin krščanskega usmiljenja; isti mestni svet se ni proglasil solidarnega z obsojenci, ampak z slovensko okolico sploh. To je ravno, kar vas boli in peče. Izjava Spadonijeva, da je mestni zastop ljubljanski svojim sklepom insultiral meščanstvo tržaško, je prazna in votla fraza, ki dokazuje najbolje, kako je Spadoniju nedostajalo argumentov za takov, toli siloviti kolikor neopravičeni napad.

Taki so Italijani in gorje nam, da so taki! Gorje nam, da se moramo boriti takimi nasprotniki! Tolažba naša je jedino ta, da ne more več trajati dolgo, da bode mera polna do vrha. Saj mora priti dan, ko se poruši ta komunalni zistem vzlic vsej podpori, katere je deležen od vseh merodajnih strani.

Imenovanje. Gosp. Toroš Fran, iz Medane v Brdih na Goriškem, je imenovan ravnateljem c. kr. finančnega urada in ekonomata v Trstu, z VIII plačilnim razredom. Čestitamo našemu rojaku!

Pogreb goriškega knezonadškofa dra. Zorna. Iz Gorice nam poročajo dne 15. t. m.: Danes se je vršil pogreb preminolega knezonadškofa na sijajen način in ob udeležbi nebrojne množice ljudstva. Na mrtvaško slavnost so prišli: Njega eks-celenca namestnik Rinaldini z dvornim svetnikom pl. Krekičem in predsedniškim tajnikom baronom

Winklerjem, nadškof dr. Glavina, škof Šterk iz Trsta se stolnim kapitlom, škof Flapp iz Poreča, škof dr. Mahnič iz Krka, stolni prošt dr. Klotfar iz Ljubljane kakor zastopnik dra. Missije in veliko število duhovščine iz Gorice in dežele. Slovesnost je pričela ob 8. uri z blagoslovljenjem zemskih ostankov pokojnika v nadškofjski palači. V sprevodu so šli razen omenjenih gostov in sorodnikov knezonadškotovih, vsi višji zastopniki goriških državnih uradov, vojaštvo, deželni glavar grof Coronini z deželnim odborom, mestni župan Venuti z občinskim svetom, odbor trgovske zbornice s predsednikom baronom Ritterjem in veliko število državnih in deželnih poslancev, predstojniki evangelske in izraelitske cerkvene občine, deputacije vseh društev in zavodov, vojaško veteransko društvo in corpore, mestna godba in nešteta množica zalovateljev. Kondukt je vodil nadškof dr. Ivan Glavina. Ko je pogreb došel v stolno cerkev, daroval je sv. mašo zadušnico škof Flapp ob veliki asistenci. Po maši je govoril za umrliim jezuitski propovednik Pavišič, da to je bilo sv. obhajilo. Potem se je prepeljalo truplo na staro pokopališče, kjer se je z nova blagoslovilo in položilo v rakev.

To je bil vspeh pogreba, spomenik pokojnemu knezonadškofu pa postavi v svojih sreih hvaležni narod, kateremu najbližji pastir je bil umrl dr. Zorn. Sevaj mu večna luč!

Koncesija za izdelovanje podrobnega načrta za gradnjo vipavske železnice podeljena je od visokega železniškega ministerstva tvrdki Josip Gorup, katera pošlje početkom avgusta svoje inženirje v vipavsko dolino, da dovrši od ministerstva ji zaupano delo, ako bodo razmere ugodne, še tekom tega leta.

Ta vest, da pride gori omenjeno delo v roke poznane naše tvrdke, razveseli gotovo vse udeležence v vipavski dolini, kateri so hvaležni tvrdki Jos. Gorup, da se je zanimala za to podjetje in gospodoma državnima poslancema, grofu Alfredu Coronini-ju in dr. A. Gregorčiču, ki sta zastavila ves svoj upliv, da se stvar za nas ugodno reši.

Na tem mestu ne smemo zamolčati, da je gosp. Kornelij Gorup, sin gosp. Josipa Gorupa, kakor glavni zastopnik tvrdke, se svojo neumornostjo mnogo pripomogel, da se je stvar tako ugodno rešila.

V varstvo zgodovinskih in umetniških spomenikov je naučno ministerstvo izdalo na deželne vlade posebna navodila, ker sedanje naredbe ne zadoščajo. Pred vsem zahteva naučno ministerstvo, da se naznanijo zgodovinske najdbe dotičnemu konservatoriju; najdbe naj se pusté na mestu, da se dovrši znanstven popis. Zgodovinski spomeniki, če le mogoče, naj se ne prodajajo iz dežele. Vsepremembe cerkvenih umetnin naj se vrše v dogovoru s konservatorjem.

Primorske informacije. Dijak VIII. gimn. reda, Žigon, ki je bil zatožen, da je dne 26. marca t. l. z nožem težko ranil mizarja Valentinuzija, je bil te dni oproščen od porotnega sodišča v Gorici.

Na razpravi se je dokazalo namreč, da Žigon ni imel noža, temveč se je le branil s palico. Vladni zastopnik baron Czapka pa je na podlagi iz Primorske došlih informacij v državnem zboru imenoval dijaka hudodelca narodne strasti. Taki viri se nahajajo na Primorskem! Morda ti viri povrnejo nedolžnemu Žigonu izgubljeno šolsko leto?

Na c. kr. učiteljski v Kopru završilo se je šolsko leto v ponedeljek, dne 12. t. m. Slovenskih gojencev je bilo 47; dva sta dobila spričevalo odlike, 42 prvega reda in le trije imajo poskušnjo iz jednega predmeta po počitnicah. Skušnja zrelosti trajala je pod predsedništvom preč. deželnega šolskega nadzornika, Antona vit. Klodiča-Sabladoskega, od 18. do 16. t. m. Zrelimi so bili pripoznani četrtoletniki gg. Pavlica Urh iz Rifenberga, Pelicon Josip iz Trsta, Tul Anton iz Dvorca, Urbančič Josip iz Kobariča, Vendermin Fran iz St. Martina v Brdih, Vovk Ladislav iz Lokavca, Zorč Josip iz Bolca in Krže Anton iz Soderžice. Mladim učiteljem, katerih večina se poda na Goriško, voščimo sreče in zadovoljnosti v težavnem poklicu! Hrvat-skih gojencev je bilo na vsem učiteljski 16; jeden je imel odliko, dva pa imata poskušnjo po počitnicah, vsi drugi imajo prvi red. Skušnja zrelosti so delali 4 in to gg. Barbalic Franjo iz Novobaške, Medvedič Ive z Reke, Vivoda Ante iz Buzeta in Milneršič Kajetan z Reke.

Občni zbor „Tržaškega Sokola“ bode pojutršnjem v soboto zvečer ob 9. uri v društveni telovadnici. Ker se nam bode seliti že prihodnji teden, prosimo nujno brate - člene, da se nas v soboto snide po pravilih predpisano število, ker bi bilo jako sitno, ako bi morali zopet sklicevati občni zbor.

Vabilo na abiturijentsko slavnost, katero prirede slovenski mariborski gimnazijski abiturijentje s prijaznim sodelovanjem gg. pevcev in tamburašev mariborske čitalnice v soboto, dne 17. julija 1897 pri „Gambriun“. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vstopnina 30 kr.

Potres v Ljubljani. Iz Ljubljane smo prejeli žalostno vest, da je bil danes po 6. uri jutraj zopet močan potres, ki je napravil precejšnje škode. Ljudje so prestrašeni bežali na ulice. Župan ljubljanski, gospod Ivan Hribar, ki se je danes slučajno mudil v Trstu, obrnil se je takoj brzoavnim potom do ministerskega predsednika za pomoč.

Tudi v Trstu se je čutil isto uro rahel sunk, ki je provzročil lahno gibanje po stanovanjih.

Iz Sežane nam pišejo: Gospod urednik, težko nam boste verjeli, ali je vendar resnična nastopna dogodbica. V občinski hiši imamo vedno rezervirano jedno sobo za eventualne potrebe, sosebno za vojaštvo. In res je te dni glavna vojaška straža v tej sobi. Poleg sobe je kuhinja z štedilnim ognjiščem. To se je zdelo jako pripavno vojakom. Nekega dne v minolem tednu jim je prišlo namreč na misel, da bi si kaj skuhal na ognjišču. Jeden vojakov je zakuril ogenj. Ker pa ni hotelo goreti, prišel je drugi vojak, da malo podneti. V ta namen je pomaknil drvo nekoliko globje v ognjišču, in v istem hipu začula se je detonacija, kakor da je kdo ustrelil iz kanona. Vojaka je vrglo ob tla in ranilo tako hudo, da so ga morali odvesti v Trst v bolnico; šipe so bile razbite in v sobi je jelo goreti. Le naglost i naših gasilcev je zahvaliti, da se je udušil ogenj. — Iz prva je ugibalo vse o vzroku tej nesreči, in slednjič je prevladalo menenje, da so vojaki najbrže skrili kake patrone v štedilno ognjišče. Toda že naslednjega dne so si ljudje jeli namigavati, da je bilo tam skritega nekaj občinskega smodnika. In tako je bilo res. Konstatiralo se je, da je bil shranjen smodnik, ki ga rabi občina o slovesnih prilikah. Sodna preiskava se je že uvela in pričakujemo, da zadene kazen onega, ki je res kriv. Kaj menite gosp. urednik? Ali bi mislil i, da je kaj takega mogoče v toli probujeni občini?

Najlepša pa je ta na vsej tej nesreči, da je nekdo še zabavljaj na gasilce čes: to bi bil jaz sam pogasil, da sem imel pri rokah škaf vode! Mi pa menimo, da bi bilo morda potrebneje, ako bi si dotičnik škafom vode ohladil svoje — zlasti po noči gorko srce.

Novi pridobninski davek. S preustrojitvijo davkov postala je konečno resnica. Od početka tega meseca sem vlada v davčnih uradih in davčnih administracijah nenavadna živahnost, kajti že ta mesec se morajo predložiti izkazi o pridobnini davkoplačevalcev.

Preustroja pridobnine potegnili je dosedaj neobdane poklice v krog obdačenih — omeniti nam je na primer pisateljev, umetnikov, zdravnikov, učiteljev; — nadalje najemnike v kmetijstvu, rudniška podjetja in plavže. Tem važneje postaja torej, da se seznanimo z bodočo davčno preustrojo. V naslednjem podajemo svojim cenjenim čitateljem v tesnih potezah novi pridobninski davek, kakoršen bode.

Kdo mora plačevati davke? Splošni pridobnini podvržen je vsakdo, ki se peča s kakim pridobninskim podjetjem ali ki se peča z opraviлом, obetajočim dohodke. Pri tem pa ni razločka, da-li je, ali ni omenjeno podjetje ali opravilo podvrženo določilom obrtnega reda, in da-li donša rebitka ali ne. Vsejedno je slednjič, v katere namene se porablja prebitki.

Splošni pridobnini niso podvrženi: javnemu polaganju računov podvržena podjetja, delniške družbe, hranilnice, zadruga itd. (ker spadajo v posebno pridobnino v četrtem poglavju); nadalje opravila, ki se vrše v službenem razmerju za plačilo ali mezdo, kakor uradniki, nameščenci in najeti; slednjič kmetijstvo in gospodarstvo vključno lov, vrtnarstvo in ribarstvo. Na novo so podvrženi pridobnini: poljedelski zakupi, rudniki, izobrazovalni

in svobodni umetniki, zdravniki, babice, učitelji, loterijski kolektanti, tabačni trafikanti in slični. Zdravniki, ki so v službenem razmerju, kakor okrajni zdravniki itd. bodo podvrženi pridobnini eventuelno le od njih privatne prakse. Zakupniki obrti (n. pr. zakupniki gostiln, mlinov itd.) v bodoče ne bodo podvrženi splošni pridobnini, ampak triodstotnemu davku na rente. (Pride še).

Novo šole. V Avstriji se je za vladanja cesarja Frana Josipa zidalo novih šol 9290. — Na Spodnje Avstrijsko jih spada 1132, Zgornje Avstrijsko 531, Solnograško 385, Štajersko 417, Koroško 311, Kranjsko 288, Istro, Goriško in Trst 217, Tirolsko 323, Češko 2127, Moravsko 816, Šlesko 443, Gališko 1785, Bukovino 338 in Dalmacijo 147. — Za Istro, Gorico in Trst, kjer je šol najbolj potrebna v primeri z drugimi deželami — najmanje!

Darovali so pri ustopu k veselici dne 4. julija v prid družbe sv. C. in M. in pevcev bratovščine sv. C. in M.: P. n. Čevna A. 20 nvč., Košir Fr. 10 n., Špillar Josipina 30 n., Ljubič Alojz 10 n., Vatovec Miha n., Jakolin J. 10 n., Počkaj Fran 10 n., J. M. 1 gld., R. gld., dr. Abram 80 n., Vrabec A. 30 n., Turk Josip 60 n., Mikeluc Ivan 50 n., Kukanja Fr. 30 n., Presen J. 60 n., prof. M. Mandić 1 gld., Žitko Fran 1 gld., Kuščar J. 50 n., Kuščar N. 50 n., Ipavic N. 30 n., Flego Ivan 20 n., Levičar Iv. 70 n., Flego Lovro 20 n., Vitez Anton 30 n., Adamič I. 20 n., Hladnik 50 n., Zlobec Marija 60 n., Glasar I. 20 n., V. R. 1 gld., Kiferle I. 30 n., Santin Antonija 50 n., Bandel Ivana 50 n., Vouk Ivan 80 n., Peruža I. 30 n., Mezgec I. 10 n., Bitenc J. 50 n., inženir Živic 1 gld., Košir Jernej 1 gld., dr. Gregorin 60 n., Reichman Ljubica. 30 n., Delkin Jožika 30 n., Metlikovič Ivana 30 n., Polič Mirko 50 n., Harej J. 20 n., Gregorič Ivan 1 gld., Besednjak J. 20 n., Godina Stanko 30 n., Abert Al. 50 n., Bizjak Andrej 40 n., Bahor 20 n., Cergler J. 1 gld., Saražin Luka 2 gld., Matija Dekleva, trg. pom. 50 n., Seslin Andrej 20 n., Rencelj Stefan 20 n., Posego Jakob 30 n., Samec Matija 30 n., vsi „Neimenovani“ 11 gld. 80 nvč.

Pri ustopu k veselici dne 11. julija darovali so v prid družbe sv. Cirila in Metoda p. n.: Bahar Viktor 50 nvč., Ribarič Anton 30 n., Mihelj Ivana 10 n., Brezovec Ivan 60 n., Brezovec Jos. 50 n., Furlan Fr. 10, Paternost I. 30 n., Povše Henrik 40 n., Rakuša Josipina 50 n., Turk Josip 80 n., Gregorič Janez 10 n., Rebek 30 n., Počkaj 20 n., U. F. 80., Mikeluc 30 n., prof. M. Mandić 50 n., Kamušič Mina 10 n., Remec 20 n., Mezgec 10 n., Švagelj A. 60 n., č. g. J. Macarol 30 n., Vitez A. 40 n., Gulič 60 n., Kocjančič Fran 20 n., Šmid 30 n., Gulič Leopold 20 n., Žitko Fran 50 n., Kolman Mat. 20 n., Zorzut Rezika 50 n., Metlikovič 30 n., Peter Žornada gostilničar 2 gld., vsi „Neimenovani“ 2-60 gld. Vsem tem naj Bog povrne tisočero.

Strahote na morju. Gotovo bode zanimalo naše čitatelje, ako jim sporočimo o strašni nesreči, ki se je dogodila v indijskem Oceanu med 9. in 18. junijem t. l. — Bilo je 9. junija, ko je parnik „Sultan“ iz Bombay-a plul iz Egipta v Kalkuto. Vozil je veliko množico romarjev. Mej vožnjo je h krati zabredel v znani opasni vihar „monzun“, ki je tako razdejal ladijo v malih hipih, da je postala nerabna za promet. Na ladiji je ležalo mnogo ljudi bolanih, katere je zadela solnčarica. Ko se je h hrati začul klic: „ladija se pogreza!“, planilo je bolno in zdravo po konci in videti je bilo neopisnih prizorov. Vseh se je lotila zavest, da bode smrt neizogibna, ako se pogrezne ladija. Kajti prvič drvili so silni valovi s tako močjo po morju, da ni bilo možno misliti na rešitev po čolnih, potem pa je spremljala ladijo cela jata kitov, orjaških ropnih rib, ki so prežale na plen in bi požrle vsakterega, ki bi pal v vodo. V taki stiski so se nahajali popotniki, ko je po avstralski črti priplul parnik „Valetta“ „Sultanu“ na pomoč, opozorjen na nevarnost po nepretrznih signalih. Ko so potniki zagledali rešilno ladijo, postalo je razburjenje uprav neopisno. Ljudje, bolni in zdravi, drvili so drug čez drugega, da prej uidejo preteči nevarnosti, potopa. Takoj je spustil „Sultan“ jeden rešilni čoln v vodo, v katerem je sedelo moštvo, toda valovje je vrglo čoln s tako silo ob steno ladije, da se je takoj razbil, ribe pa so v trenutku pogoltnile moštvo. Vkljub temu se je spustilo z obeh ladij še več

čolnov v morje napolnjenih s popotniki, a le malo se jih je rešilo, druge so razbili valovi in ljudi požrle stašne ribe. Kolikor pa se je rešilo ljudi na „Veleto“, imeli so večinoma zlomljene ude in so pomrli po kratkem času od bolečin in velicega napora. Tako grozne nesreče že dolgo ni bilo na morju, nesreče, ki se v podrobnosti niti popisati ne da, ki pa je pristna slika nesreče na morju, ako je zabrela ladija v vihar, kakoršen je zloglasni „Monzun“.

To je pa že klasično! V Mödlingu pri Dunaju je prišel minolo sredo zvečer na redarstveni komisariat človek, ki se je hotel sam usmrtiti. Predstavil se je uradniku in pokazal revolver z besedami: „glejte, hotel sem se ustreliti, a revolver se noče sprožiti. Prosim, da kaznujete sleparskega puškarja!“ Uradnik je pregledal revolver in opomnil kandidatu samomorilskemu; da ni vzel iz revolverja zaporne igle. „No, sedaj pa že poč!“ je dejal kandidat samomora in se, ko tam hotel ustreliti, — a tudi sedaj se revolver ni mogel sprožiti, kajti redar je dal kandidata — zapreti.

Dve veselici.

Trst, 12. julija 1897.

(Zvršetak.)

Program druge veselice obsegal je namreč 9 pesmij, 6 deklamacij, 2 gledališki predstavi in 2 govora. Pesmi peli so dečki, kakor deklice prav povoljno. Pohvaliti pa moramo učiteljstvo, ki ne goji samo šolskih pesmij, marveč tudi narodne, katere bode mladina izvestno rada pevala tudi pozneje, ko že odrase šoli. Kaj pa naj rečem o deklamacijah? Ti majhni ljudje so govorili, gibali se tako spretno, kakor da bi stali vsaki dan na gledaliških deskah. „Veselega pastirja“ ne bi mogel boljše posnemati nobeden odrasli človek, kakor ga je posnemal ta šolarček iz II. razreda. Istotako smo občudovali vse deklamovalke brez izjeme, večkrat ganeni do solz. Prizor „Ali smem Slovenka biti“ pa je za naše razmere tako pripraven, da mora človek misliti nehoté, da je spisan nalašč za nas tržaške Slovence. Narodne noše Slovenke, Nemke, Madjarke in Italijanke so se prav dobro podajale deklamacijam, kar so tudi deklice dobro znale. Igrokaz „Kolumbovo jajce“, katerega so proizvajali učenci, je vspel tudi dobro. In če nismo ploskali igralcem po zaključku igre, krivo je zagrinjalo, katero bi bilo poslušalcem naznanilo zaključek igre, kajti pričakovali smo še jednega prizora, namreč, kako otroci čestitajo materi za god. Ali ta prizor se je izvršil v drugi sobi.

O tej šolski veselici pa je splošna sodba ta-le: Ako nam je slovenska šola podajala vsako leto veselice, na katerih se je radovalo staro z mladim, podala nam je letos „elite-veselico“, ki ostane v trajnem spominu vsakemu udeležencu.

Naše polemike.

(Gospodu profesorju dr. K. Glaserju v odgovor.)

Hvaliti ali pa — nič! — To je deviza, ki se je ugnezdila pri nas, od kar je zastalo rezko pero Levstikovo. Sicer še doživimo tudi v novjšem času dosti ostrih in uničujočih kritik, ki imajo prav nasprotno ekstremne znake, a te kritike služijo navadno v tešilo osebnega sovraštva ali pa so sredstvo, s katerim se lopne po kakem, iz katerega koli vzroka nepriljubljenem avtorju, ali pa če je treba „udušiti“ kakega literarnega „hominem novum“. Navadno pa se samo hvali in hvali...

Radi tega je postala literarna koža naših znanstvenikov in beletristov jako mehka in fina, zajedno pa nečuvno občutljiva tudi za povsem stvarne in mirne ocene. Skozi vse naše „Zvone“ se vrste „odgovori“ in „odgovori na odgovore“, ki kažejo, da je skoro vsaka kritika provzročila celo peresarsko vojno. Tudi dandanes se še najdejo taki, ki sinatrajo stvarno kritiko za — osebni napad in iščejo vzrokov graje povsod drugod, samo v kritikovanem delu samem ne!

Tega menjenja je menda tudi profesor dr. Glaser.

Da se je prof. Glaser oglasil proti moji mirni, dostojni in stvarni oceni, temu se ne bode nikdo čudil, kdor ve, da uprav prof. Glaser ne prenese niti najmanjše in najupravičenejšje kritike, in kdor pomisli, da je nekoč celo državne poslance klical na pomoč proti Dunajskemu vseučiliškemu profesorju, ki njegovemu — menda izbornemu — delu

ni prisodil sposobnost, da bi zagledalo beli dan v publikacijah dunajske akademije. Kako bi torej molčal napram — vseučiliščniku!

Prav za prav bi moral biti gosp. profesorju hvaležen, ker me je tako lepo po vseh pravih etiketah in „bon-tona“ predstavil c. čitateljem „Edinosti“, potolažil tiste radovedneže, ki so ga popraševali po meni in jim podal moj „nacionalni“, v kolikor mu je bil znan (v prihodnje mu postrežem tudi z rojstnim listom); a ker mi ni za tako slavo kar nič, po kateri navidezno hrepeni dr. Glaser, mi njegova uslužnost ni zbudila hvaležnosti, temveč ostal sem mrzel — „bis ans Herz hinan!“

Tudi razžalil me ni, dasi je imel jasen namen, katerega je odkrito povedal v opombi. Razžaliti me ni mogel z naslovom „vseučiliščnik“, ker sem na ta naslov prav tako ponosen, kakor gosp. Glaser na svojega „profesorja“ in „doktorja indologije“. Kar se pa tiče „Zelencev“, se mi zdi prenizko, braniti se proti taki psovki. Jasno je, da je hotel dr. Glaser zadeti žnjo vse mlajše slovstvenike, a povedal bi mu samo nekaj: Uprav mladi naraščaj zalaga v novejšem času iznanstvo i leposlovje večinoma povsod; brez „Zelencev“ bi bili menda na pol prazni „Zvon“, „Dom in Svet“ in „Izvestja“. — Morda pa ravno to „ženira“ druge učene glave, ki bi po Glaserjevem menenju že imele pravico oglasiti se v literarnih vprašanjih? Toda to je samo izgovor! Kdor čuti zmožnosti in veselje, naj se le loti dela; uverjen sem, da bodo gospodje uredniki z veseljem priobčevali proizvode starejših, ako jih — dobe in ako bodo res boljši nego spisi — „Zelencev“. Sicer pa je dr. Glaser jako nedosleden, ako na jedni strani jadicuje, da ni naraščaja, na drugi pa odreka mladim vsako sodbo.

Glavni „argument“ za ničevost moje ocene je prof. Glaserju — moja mladost! Kjer mi ni mogel stvarno ugovarjati, pa je pristavil pred ime kakor svetilko naslov „vseučiliščnik“, češ — „sedaj veste, da imam jaz prav!“ V vseh varijacijah je povedal, da sem mlad, da torej ne morem imeti pravih nazorov. Seveda, ker še ne „šolmoštrarim“ na kakem malem gimnaziju in ker nisem slavn doktor „indologije“ — ne vem ničesar, ergo nimam besede! Sicer pa, ako je prof. Glaser res uverjen, da znam sedaj, ko sem živel štiri leta sredi studij, sredi duševnega gibanja živahnega mesta in sredi raznovrstnih pripomočkov, ko sem se štiri leta bavil skoro zgolj s slavističnimi studiji in v prvi vrsti z literarno historijo, ko sem, to lahko rečem s ponosom — prijateljski občeval s priznanimi učenjaki slovanske filologije, — da znam sedaj manj nego bom znal čez par mesecev, ako prevzamem kako borno suplenturo, ali čez par let, ko bom samotaril kje v kakem malem mestu ter se ubijal s poučevanjem na gimnaziju po strogo predpisanih pravilih, kjer mi bo zabranjena vsaka svobodnejša beseda, — in če je prof. Glaser uverjen, da je samo umeten skok od „navadnega“ vseučiliščnika do velenčenega profesorja — tedaj naj mi odreka sodbo. (Zvršetak pride.)

Najnovejše vesti.

Ljubljana 15. Potres, kakor pred dvema letoma, zopet močnejši na levem bregu Ljubljane. Močno prizadeti: trnovska cerkev, muzej, pošta in kolizej. Porušeni ali močno poškodovanih 105 dimnikov. Magistrat nedotaknjen. Vojaška pomoč na razpolaganje.

Ljubljana 15. Danes ob 6. uri 35 m. zjutraj je bilo občutiti močan potres tresočim gibanjem. Prebivalstvo je bilo vznemirjeno za hip. Zidarji so ostavili odre, toda so šli kmalo zopet na delo. Dogodilo se je mnogo znatnih poškodovalj na javnih in zasebnih poslopih. Tu pa tam se je porušil kak dimnik. Tudi razpoklin je opaziti po zidovju. O večjih poškodovaljih, bodisi na predmetih ali ljudeh, ni znano dosedaj. Že ob 4. uri zjutraj je bil šibak sunek, katerega pa se ni opazilo na sploh.

London 15. Po poročilu „Standarda“ iz Carigrada, dovolil je ministerski svet v sporazumljenju s sultanom, da se vojna odškodnina zniža na šest milijonov funtov. Isti list poroča zajedno, da je sultan vsled domnevanja ministerskega sveta, kakor da bi bilo smatrati prizadevanje vlasti za boj križa proti polumescu, — izdal naslednji Jradé: Sultan je uverjen, da žele velevlasti samo mir za Evropo in ničesar drugega. Zatorej zaukazuje svetu, da pogajanja miru sklene in preliminarije, ako mogoče, podpiše že do četrtega.

Trgovinske brojavke in vsoti.
Budimpešta. Pšenica za jesen 8.71 8.73 Pšenica za julo 1897 — — — — — Oves za jesen 5.48 5.50. — — — — — Pšenica nova od 78 kil. f. 9.40—9.45 od 79 kilo. 9.45 9.50 od 80 kil. f. 9.55—9.60, od 81. kil. f. 9.60 9.65, od 82 kil. for. — — — — — Jedmen — — — — — prosa 5.65—6.15.

Pšenica: Srednje ponudbe, omejeno povpraševanja mlačno. Vreme: lepo. Prodalo se je 10000 mt. st. po mirnih cenah.

razg. Neračunirani sladkor for. 11.35/2 do — — — — — Novi po f. 11.65.

Havre. Kava Santos good average za julij 44.75 za november 45.50 mirno.

Hamburg. Santos good average za september 36.75, za december 37.75 za marec 38.25, za maj 38.75

Dunajska borza 15. julija 1897.		danes	včeraj
Državni dolg v papirju	102.10	102.05	
„v srebru	102.25	102.20	
Avstrijska renta v zlatu	123.25	123.30	
„v kronah	101.20	101.20	
Kreditne akcije	368.75	368.25	
London 10 Let.	119.50	119.50	
Napoleoni	9.52 1/2	9.52 1/2	
80 mark	11.73	11.73	
100 ital.	45.55	45.30	

Za slabotne
bolehave valed pomanjkanja krvi na živcih, blede in slabotne otroke; izvrstnega okusa in preiskusnega učinka je **železnato vino lekarja Piccolija v Ljubljani.**
(Dunajska cesta)
priporočeno od mnogih zdravnikov. — Poliliterska steklenica velja 1 gld., pet poliliterskih steklenic 4 gld. 50 kr.

Izvežbanega solicatorja
eventuelno p i s a r j a, ki ume tudi laški jezik, iščem za svojo odvetniško pisarno; mesečna plača 50—70 gld.

Dr. Mat. Pretner
odvetnik v Trstu, (Corso) Piazza S. Giacomo št. 1.

Zdravljenje krvi
Čaj „Tisoeberni ovet“ (Milleflori). Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidam. Jeden omet za zdravljenje, stoji 50 nč, ter se dobiva v odlikovani lekarni **PRAXMARER „Al due Mori“** Trst, veliki trg.

Kdor želi
vzeti v najem za poletni čas 2 sobi, kuhinjo (brez oprave) in vrtom, naj se obrne do Stefana Dekleva v Materiji.

Tiskarna Gutenberg

filjalka ces. kralj. univerzitetne tiskarne „Styria“

13 Sackstrasse — **GRADEC** — Sackstrasse 13

TOVARNA ZA OBRATNE IN CONTO - KNJIGE

zistem „Patent Workmann Chicago“

Raztrirni zavod — Knjigovezstvo.

priporočuje se za prijazne naročbe se zadržim primernih cen in točne postrežbe.

Izdelovanje vsakovrstnih tiskovin kakor: časnikov, roketvorov v vsakem obsežju, brošur, plakatov, cenikov, računov, memorandumov, okrožnic, papirja zaliste in zavitkov z napisom, naslovnih listkov, jedilnih list, pavabil itd. itd. — Bogata zaloga glavnih, Conto-Corrent-knjig, Saldi-Conti, Fature, Debitoren, Creditorov, Cassa-knjig, Strazza, Memoriale, Journalov, Prima-note, odpravnih, menjilnih, časozapadnih in knjig za kopiranje, kakor tudi vseh pomožnih knjig, potem raztrirnega (črtanega) papirja, Conto-Corrent, svilenega papirja za kopiranje, listov iz kavčeka za kopiranje, skledic iz cinka za kopiranje itd.

Za naročbe in nadaljnja pojasnila obrniti se je do glavnega zastopnika

Trst, Acquedotto 35 — **ARNOLDO COEN** — Acquedotto 35 Trst